

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **R.**, bytom **V.**, zastúpený opatrovníčkou **B.**, **V.**, právne zastúpenou JUDr. **M.**, advokátom v **B.**, proti žalovanému: **Správa katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu**, Ružová dolina č. 27, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V-621/01 zo dňa 18.9.2007 na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 129/2008-76 zo dňa 4. decembra 2008 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 129/2008-76 zo dňa 4. decembra 2008 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** krajskému súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia zastavil podľa § 250d ods. 3 OSP konanie o žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V-621/01 zo dňa 18.9.2007 o povolení vkladu podľa kúpnej zmluvy zo dňa 26.2.2001.

Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva, že možnosť preskúmania zákonnosti rozhodnutia súdom podľa katastrálneho zákona je daná iba v prípade, ak návrh bol zamietnutý (§ 31 ods. 7 katastrálneho zákona). Pretože rozhodnutie žalovaného, ktorým vyhovel návrhu na vklad vlastníckeho práva k predmetnému bytu do katastra nehnuteľností nepodlieha súdnemu prieskumu, krajský súd podľa § 250 d ods. 3 OSP konanie zastavil.

Proti uvedenému uzneseniu podal žalobca včas odvolanie a žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vrátiť vec krajskému súdu na ďalšie konanie. Nestotožnil sa s právnym názorom krajského súdu, že rozhodnutie žalovaného, ktorým vyhovel návrhu na vklad vlastníckeho práva, nepodlieha súdnemu prieskumu, nakoľko je to vylúčené ustanovením § 31 ods. 5 zákona č. 162/1995 Z.z.

Podľa žalobcu to, ktoré rozhodnutia správnych orgánov nepodliehajú prieskumu súdmi v správnom súdnictve, taxatívne stanovuje § 248 OSP, podľa ktorého súdy okrem iného nepreskúmajú „d/ rozhodnutia správnych orgánov, ktorých preskúmanie vylučujú osobitné zákony“. Rozhodnutie správy katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva však z prieskumu nevylučujú žiadne právne predpisy a to ani prvostupňovým súdom tvrdené ustanovenie § 31 ods. 5 zákona č. 162/1995 Z.z. Podľa žalobcu ustanovenie § 31 ods. 6 zákona č. 162/1995 Z.z. nevylučuje preskúmanie rozhodnutia správy katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva v správnom súdnictve na základe žaloby a preto nič nebránilo súdu, aby takéto rozhodnutie v správnom súdnictve preskúmal. Na základe uvedeného navrhol uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaný správny orgán sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c OSP, § 10 ods. 2 OSP) po preskúmaní napadnutého uznesenia a konania, ktorú mu predchádzalo, dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu treba zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odvolací súd z obsahu spisu krajského súdu zistil, že žalobca sa žalobou podanou na krajskom súde dňa 4.7.2008 domáhal preskúmania rozhodnutia, ktorým žalovaný povolil dňa 18.9.2007 pod sp. zn. V-621/01 vklad vlastníckeho práva k bytu č. X., nachádzajúceho sa na 7. poschodí bytového domu so súpisným číslom X., na V., v k. ú. P., vedený na LV č. X., v prospech A. a to na základe kúpnej zmluvy zo dňa 26.2.2001.

Žalobca v žalobe namietal, že rozhodnutie žalovaného zo dňa 18.9.2007 je nezákonné z dôvodu, že neboli splnené všetky podmienky na vklad podľa kúpnej zmluvy zo dňa 26.2.2001 uzavretej medzi žalobcom ako predávajúcim a A. ako kupujúcou. Namietal, že žalovaný správny orgán porušil svoju zákonnú povinnosť v zmysle § 31 ods. 7 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k

nehnutelnostiam (katastrálny zákon) a to povinnosť doručiť do vlastných rúk zmluvu s vyznačením rozhodnutia o povolení vkladu všetkým účastníkom konania; žalobca uviedol, že o vklade sa dozvedel len z výpisu z LV a kúpna zmluva s vyznačeným rozhodnutím mu nebola doručená. Domáhal sa uloženia povinnosti žalovanému súdom podľa § 250b ods. 2 prvej vety OSP – doručiť mu túto kúpnu zmluvu a odložiť vykonateľnosť rozhodnutia. V žalobe vytkol žalovanému, že tento sa najneskôr z listu jeho opatrovníčky zo dňa 8.3.2002 dozvedel o tom, že bol rozsudkom Okresného súdu v Poprade č. k. NC 1697/01-32 zo dňa 15.10.2001 obmedzený v spôsobilosti na právne úkony v tom rozsahu, že nie je spôsobilý podpisovať dôležité písomné listiny a ani nakladať s finančnými prostriedkami a majetkom presahujúcim sumu 1.500,-Sk (49,79,-€) mesačne a že mu bola za opatrovníčku ustanovená jeho sestra.

Žalovanému ďalej v žalobe vytkol to, že dostatočne neskúmal splnenie podmienok pre povolenie vkladu, pričom správa katastra je z úradnej povinnosti povinná podľa § 31 ods. 1 katastrálneho zákona preskúmať okrem iného aj platnosť zmluvy, oprávnenie prevodcov nakladať s nehnuteľnosťou, či sú prejavy vôle hodnoverné, dostatočne zrozumiteľné a či zmluvná voľnosť, prípadne právo nakladať s nehnuteľnosťou neboli obmedzené. Namietal porušenie § 31 ods. 2 katastrálneho zákona ako aj § 32 ods. 1 Správneho poriadku.

Zo spisu krajského súdu ďalej vyplýva, že žalobca bol rozsudkom Okresného súdu v Poprade č. k. NC 1679/01-32 zo dňa 15.10.2001, právoplatným dňom 31.10.2001 obmedzený v jeho spôsobilosti na právne úkony a uznesením Okresného súdu v Poprade č. k. P 298/01-41 zo dňa 3.12.2001, právoplatným dňom 13.12.2001, mu bola za opatrovníčku ustanovená jeho sestra B..

Zo žalobcom predložených podkladov je zřejmé, že Okresný súd Bratislava V. rozsudkom č. k. 16C 31/2002-42 zo dňa 10.9.2008 určil, že kúpna zmluva zo dňa 26.2.2001, na základe ktorej bol povolený v tomto konaní žalobou napadnutý vklad vlastníckeho práva, je neplatná a zároveň, že výlučným vlastníkom nehnuteľnosti (bytu) je žalobca.

Predmetom posúdenia súdom je otázka, či rozhodnutie o vklade vlastníckeho práva podľa § 31 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z.z. môže byť predmetom preskúvacieho súdneho konania podľa ustanovení piatej časti OSP.

V zmysle § 250b ods. 2 OSP **ak žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie správneho orgánu nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom konania malo konať, súd overí správnosť tohto tvrdenia a uloží správny orgán doručiť tomuto účastníkovi správne rozhodnutie a podľa okolností odloží jeho vykonateľnosť.** Týmto stanoviskom súdu je správny orgán viazaný. Po uskutočnenom doručení predloží správny orgán spisy súdu na rozhodnutie o žalobe. Ak sa v rámci správneho konania po vykonaní pokynu súdu na doručenie správneho rozhodnutia začne konanie o opravnom prostriedku, správny orgán o tom súd bez zbytočného odkladu upovedomí.

Podľa § 31 ods. 1 katastrálneho zákona **správa katastra preskúma zmluvu z hľadiska, či obsahuje podstatné náležitosti zmluvy, či je úkon urobený v predpísanej forme, či je prevodca oprávnený nakladať s nehnuteľnosťou, či sú prejavy vôle dostatočne určité a zrozumiteľné, či zmluvná voľnosť alebo právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené, či zmluva neodporuje zákonu, či zákon neobchádza a či sa neprieči dobrým mravom. Pri rozhodovaní o vklade prihliada správa katastra aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu.**

Z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách vyplýva požiadavka, aby veci občianskych práv a záväzkov, o ktorých bolo rozhodnuté správnym orgánom, boli prejednávané spravodlivo, verejne a v primeranej lehote nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) **kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.**

Hore uvedený právny rámec vymedzuje rozsah a obsah práva jednotlivca na súdnu a inú ochranu. Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu

a tomu zodpovedajúca povinnosť súdu o veci konať. Otázku právomoci všeobecného súdu z hľadiska ústavou upraveného práva na súdnu ochranu treba posudzovať ústavnokonformným spôsobom v zmysle čl. 152 ods. 4 ústavy, podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou (I. ÚS 37/95). Pri výklade ústavy majú práva a slobody zaručené medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách podporný význam, pričom **ústavu nemožno vysvetľovať spôsobom zakladajúcim porušenie takejto medzinárodnej zmluvy, ak je Slovenská republika jej účastníkom (nálezy ÚS SR II. ÚS 48/97, PL. ÚS 15/98), a zároveň pri vymedzení obsahu ústavou zaručených práv a slobôd ústavný súd prihliada, pokiaľ to ústava nevyklučuje, na znenie príslušných medzinárodných zmlúv a judikatúru k nim sa vzťahujúcu (nález ÚS SR II. ÚS 55/98).** V danej veci je táto výkladová technika relevantná, pokiaľ ide o súvislosť obsahu práva zaručeného v čl. 46 ods. 2 ústavy s obsahom práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z nálezu ústavného súdu I. ÚS 3/2001 vyplýva, že podľa ustálenej judikatúry týkajúcej sa uplatňovania čl. 6 ods. 1 dohovoru sa môže dovolávať každý, kto sa domnieva, že došlo k nezákonnému zasahovaniu do jeho práv občianskej povahy a sťažuje sa, že nemal možnosť takýto spor predložiť súdu. Tento článok zakotvuje "právo na súd", ktorého jednou stránkou je právo na prístup k súdu, t. j. právo obrátiť sa na súd v občianskoprávnej veci. **Právo na prístup k súdu, ktoré môže byť obmedzené alebo podmienené splnením rôznych formalít alebo iných podmienok, ktorými sa však nesmie zasiahnuť do samej jeho podstaty, sa posudzuje s ohľadom na všetky okolnosti prípadu.** Tento článok, ktorý sám osebe nezabezpečuje "právam a záväzkom občianskoprávnej povahy" konkrétny materiálny obsah v právnom poriadku zmluvných štátov, vyžaduje, aby išlo o skutočný a vážny "spor", ktorý sa môže týkať tak samotnej existencie práva, ako aj jeho rozsahu a modalít jeho výkonu. **Výsledok konania musí byť bezprostredne rozhodujúci pre dotknuté právo** (napr. rozsudky vo veci Golder v. Spojené kráľovstvo z 21. februára 1975 a vo veci Athanassoglou a iní v. Švajčiarsko zo 6. apríla 2000). **Za spory o občianske právo sa považovali konania pred správnymi orgánmi a správnymi súdmi, ktoré mali vplyv na vlastnícke práva** (napr. rozsudok vo veci Gillow v. Spojené kráľovstvo z 24. novembra 1986; rozhodnutie o prijateľnosti sťažnosti Európskej komisie pre ľudské práva vo veci Šamková v. Slovenská republika, sťažnosť č. 26384/95), o čo v prejednávanej veci pred krajským súdom išlo.

Odvolací súd dospel k záveru, že žaloba o preskúmanie rozhodnutia o povolení vkladu (vzhľadom na skutočnosti vyplývajúce zo spisu), ktoré podľa tvrdenia žalobcu mu navyše nebolo riadne doručené, musí byť v konečnom dôsledku prejednaná vo veci samej príslušným súdom. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že zo súdneho preskúmania nemôže byť vylúčené rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva, keď žalobca tvrdí, že k tomuto rozhodnutiu a v jeho dôsledku k zásahu do jeho vlastníckeho práva došlo postupom správneho orgánu odporujúcim zákonu (žalobca bol obmedzený v spôsobilosti na právne úkony a žalovaná o tejto skutočnosti vedela, počas vkladového konania súbežne prebiehal spor o platnosti vkladovej listiny). Inak by došlo k zamedzeniu reálneho prístupu žalobcu k súdu a k súdnej ochrane, tak ako to vyžaduje čl. 46 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Krajskému súdu treba vytknúť aj to, že rozhodol vo veci bez toho, aby si od žalovaného vyžiadal relevantný administratívny spis.

Z uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v predmetnej veci bola rozhodnutím a postupom krajského súdu žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom a preto odvolací súd napadnuté uznesenie s poukazom na § 221 ods. 1 písm. f/ OSP zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O trovách odvolacieho konania rozhodne v zmysle § 224 ods. 3 OSP súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. januára 2010

JUDr. Ing. Miroslav Gavalec, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová